Cei 80 de ani ai lui Wilhelm II

de dr. ERNST FEDER

O bucurie generală domnea nu numai în Prusia dar şi în Anglia în ziua când acum 80 de ani s'a născut cel dintâi fiu al prinţului Frederic Wilhelm — viitorul împărat Frederic — şi al tinerei sale soţii Victoria, fiica mai mare a reginei Victoria a Angliei. Prinţul Albert, bunicul copilului şi soţul reginei Angliei, scria principesei Augusta, bunica dinspre tată, care se găsea la Berlin:

„Sunt alături de voi, scumpă verişoară, spre a mulţumi cerului pentru marea binecuvântare pe care ne-a dat-o. La Berlin bucuria este imensă şi chiar aci lumea este foarte emoţionată. Ştirea fericită a fost anunţată de pe scenă publicului din teatre şi a fost primită pretutindeni cu manifestaţii de entuziasm. Felicitările curg din toate părţile"

O perioadă cam grea a urmat naşterea, care a fost destul de delicată şi dificilă, din care cauză viitorul împărat trebuia să păstreze pentru totdeauna o infirmitate fizică, constând dintr'o paralizie parţială a braţului stâng, mult mai scurt decât celălalt. Sunt cunoscute de altfel repercusiunile îndepărtate pe cari această conformaţie, neînsemnată în ea însăşi avea să le aducă. In toată domnia sa, Wilhelm al II-lea a încercat s'o compenseze printr'o afirmaţie exagerată a eului său şi prin discursuri seci şi sgmotoase.

Au trecut 80 de ani din ziua când s'a născut ultimul împărat din casa de Hohenzollern, 80 de ani cari au fost hotărâtori pentru Germania, ca şi pentru Europa întreagă. Imperiul german a fost creiat în Galerie des Glaces dela Versailles, după cele trei victorii consecutive ale Prusiei asupra Danemarcei în 1864, asupra Austriei în 1866 şi în sfârşit asupra Franţei în 1870. 18 ani mai târziu, în 1888, unul după altul mureau împăraţii Wilhelm I şi Frederic şi tânărul Wilhelm al II-lea se urca pe tron pentru ca 30 de ani mai târziu să fugă în Olanda, în timp ce Germaniei învinse i se impunea în aceiaş Galerie des Glaces din Versailles, pacea cea mai dureroasă din istoria ei.

Astfel se desfac destinele pe pământ, destinele ţărilor şi ale oamenilor...

Nu ne putem împiedica să aruncăm o privire înapoi şi să evocăm prima zi a domniei lui Wilhelm al II-lea, domnie care asemeni unei uverturi plină de disonanţe trebuia să fie preludiul unei tragedii.

Germanii numesc anul 1888 anul celor trei împăraţi. In acest an, la 9 Martie, murea Wilhelm I, în vârstă de 91 de ani. Fiul lui, Frederic, se urcă pe tron aproape muribund. Sir Morell Mackensie, celebrul specialist englez, chemat să fie consultat şi care se opusese operaţiei proectate, a trebuit în sfârşit să desvălue că noul împărat era atins de un cancer al laringelui şi că era de aşteptat un sfârşit fatal.

Împăratul Frederic îşi dădea seama că domnia sa avea să fie de scurtă durată şi nu'şi ascundea îngrijorarea care-l cuprindea la gândul că fiul său nu va fi în stare să îndeplinească sarcina grea ce avea să-i revină atât de curând. In adevăr, cu doi ani înainte, când fusese vorba să se încredinţeze prinţului Wilhelm o misiune de politică externă, Frederic scrisese lui Bismark rândurile următoare:

„Dată fiind lipsa de maturitate şi de experienţă a fiului meu mai mare, împreună cu reaua lui înclinare spre exagerare, socotesc că ar fi primejdios să-l îndreptăm chiar de acum spre problemele în legătură cu politica externă"....

De altfel, părerile mamei erau în deplin acord cu cele ale tatălui. Extragem, dintr'o scrisoare a principesei Victoria, fraza următoare:

„... Aşa bolnav cum este, Frederic ar fi un mult mai bun împărat decât fiul lui care, în ciuda sănătăţii, este grozav de lipsit de maturitate..."

Domnia primului Hohenzollern liberal nu trebuia să dureze decât 99 de zile. In aceste câteva luni, Frediric n'a încetat să ţină jurnalul său intim, care n'a fost niciodată publicat şi pe care autorul acestor rânduri a avut ocazia să-l consulte în arhivele familiei Hohenzollern, unde se păstrează originalul. Nu e un cuvânt de plângere în acest document sguduitor, nicio frază care să arate frica de moarte. O singură dată se întâlneşte întrebarea: *Ce voi deveni ?"*.

După această frază, iată câteva însemnări de mâna împărătesei:

„El (Impăratul) a adăogat: „Ce se va alege din mine până la urmă ? Există o posibilitate de îmbunătăţire pentru boala mea ? Mă voi vindeca ? Voi rămâne bolnav încă multă vreme ?" Apoi, frângându-şi mâinile, a strigat: „Trebuie să mă vindec, am încă atâtea lucruri de făcut !"...

Pe o foae liberă, adăogată jurnalului, o frază neterminată: *„Victoria şi copiii"*... Apoi scrisul împărătesei: *„Ultimele lui cuvinte, la 15 Iunie, ora 8 dimineaţa, la Friedrichdkron"*.

Trei ore mai târziu, împăratul era mort. Pe la ora 11 dimineaţa, flamura imperială înălţată la intrarea principală a noului palat dela Potsdam, coboară la jumătate. In aceiaşi clipă, se deslănţue un spectacol unic în istorie. Regimentul de husari ai gărzii soseşte în galop şi înconjoară castelul. Comandantul regimentului, prinţul Wilhelm, care în acea clipă devenise împăratul Wilhelm al II lea, îşi ţinea de opt zile regimentul în stare de alarmă. Toate ieşirile marelui parc şi ale castelului sunt ocupate în aceiaşi clipă după un plan cu grijă stabilit dinainte. Se postează santinele „ca şi cum regimentul s'ar fi aflat în plină Rusie" scrie un martor al scenei.

Nimeni nu este autorizat să iasă din castelul în care se odihneşte corpul împăratului defunct. Unul dintre medici vrea să telegrafieze celebrului profesor Virchow, venit de mai multe ori în consultaţie în cursul bolii suveranului. Dar o sentinelă îl împiedică să iasă din castel, ameninţându-l cu baioneta.

Soţia generalului Lindequist, care locuia în castel, vrea să iasă ca să cumpere alimente, dar subofiţerul care păzeşte ieşirea o respinge cu brutalitate. Un sublocotenent din escadronul al doilea, confiscă o geantă plină cu documente, pe care unul dintre servitorii personali ai împăratului, avea ordin s'o transporte undeva. De altfel, documentele sunt fără importanţă şi ele constitue singura pradă a zilei.

Baroneasa Von Stockmar, amică intimă a împărătesei, scria în ziua aceea unuia dintre prietenii săi:

„Spre seară am ieşit din castel ca să mă duc în oraş să vizitez pe fiul meu şi am văzut cum husarii înconjoară castelul, întocmai cum se aşează o forţăreaţă în timp de război. Impărăteasa, sdrobită de durere, nici nu voia să arunce o privire pe fereastră"...

Pentru ce motive Wilhelm al II-lea şi-a inaugurat domnia într'un mod atât de ciudat? Pentru ce a făcut astfel ca multă vreme după aceea să se creadă că tatăl său n'a murit de o moarte naturală?

„Credea că are să poată pune mâna pe un complot al liberalilor" scrie d-na Von Stockmar, „şi avea nevoe de husarii lui ca să descifreze enigma".

Se pare că Wilhelm al II-lea voia să confiste hârtiile intime ale tatălui său şi să poată pe calea aceasta să aresteze câţiva oameni politici liberali. Sforţările sale au dat greş, pentrucă hârtiile lui Frederic, închise în trei lăzi, fusese transportate în Anglia, cu un an înainte şi depuse în siguranţă în camera blindată, care se găseşte sub scara de onoare a castelului din Windsor. Făcând astfel, Frederic urmase o veche tradiţie de familie, căci aproape toţi Hohenzollernii aveau obiceiul să depoziteze în Anglia documentele lor confidenţiale...

Decepţionat de eşecul faptei sale nesocotite, tânărul împărat soseşte îndată la castel, îmbrăcat în mare uniformă şi cere să vadă pe mama sa. Ea nu-l primeşte, sub pretextul că face bae. Dar fiul insistă: Vrea s'o vadă fără întârziere şi biata femee trebui să se îmbrace în grabă cu un halat, ca să primească pe fiul ei. Astfel, chiar în ziua morţii soţului ei, începu lunga serie de umiliri pe cari trebui să le sufere împărăteasa mamă. Câţiva ani mai târziu, scria uneia dintre prietene: „Nimeni n'a răzbunat suferinţele mele din 1888—1889..."?

Bismark însuşi îşi schimbă tonul, deşi cu câteva ore mai înainte spunea împăratului pe moarte:

— N'am să uit niciodată că soţia Majestăţii Voastre este regina mea.

Câteva ore mai târziu, când văduva lui Frederic voi să-i vorbească el îi răspunde că n'are timp pentru ea: Trebue să se prezinte împăratului!

Wilhelm al II-lea voi să aresteze pe Sir Morell Mackensie. Din fericire, baronul Friedberg, ministrul justiţiei, reuşi să-i împiedice, de teama unui scandal internaţional.

In asemenea împrejurări a început domnia lui Wilhelm al II-lea. Acesta era omul a cărui suire pe tron trebuia să spulbere toate speranţele liberalilor şi să facă imposibilă pentru totdeauna o evoluţie paşnică spre sistemul parlamentar. Nietzsche, atunci la Sils-Maria, scria unuia din prieteni săi:

„Am fost adânc mişcat aflând moartea împăratului Frederic; la urma urmelor, el a făcut să se nască o geană de libertate şi a fost ultima speranţă pentru Germania..."

Lumina se stinsese şi speranţa se născuse moartă...

*

Bismark a scris, într'o scrisoare profetică, adresată tânărului principe:

„Sprijinul cel mai trainic al monarhiei este, după părerea mea, un rege hotărât, nu numai să ia parte la guvernarea ţării sale în timp de pace, dar să şi moară cu sabia în mână pe treptele tronului, luptând pentru dreptul său, decât să fugă."

Nu era oare aceasta o profeţie dramatică, o profeţie căreia evenimentele din 1918 trebuiau să-i dea întreaga valoare ? De altfel, Bismark îşi cunoştea bine Germania. N'a spus el, la câtva timp după demisia lui:

„Cred că cu cât crizele vin mai târziu, cu atât ele sunt mai primejdioase. Se poate ca Dumnezeu să rezerve Germaniei o nouă perioadă de înfrângeri, urmată de o nouă perioadă de grandoare! Toate acestea bineînţeles poate sub forma unei republici..."

La 20 de ani după moartea lui Bismark, imperiul pentru a cărui creaţiune a contribuit mai mult decât oricare, se prăbuşea...

Copyright by Opera Mundi and „Universul".

Noi adeziuni
la „Frontul Renaşterii Naţionale"

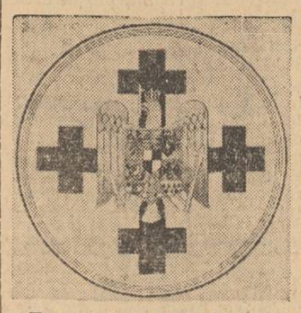

Frontul Renaşterii Naţionale a mai primit următoarele adeziuni:

D-nii G. Cantacuzino, profesor universitar, dr. Dimitrie Manţ, dr. Mârza Valeriu, avocat Lucian Boboi, inginer N. Georgescu, inginer Iulius Dumitrescu, profesor Andrei Radu, avocat Theodor Giosanu, Ernest C. Daladici, proprietar Alexandru Crihan, fost ajutor de primar Bucureşti, Aurel Brăescu, avocat Nicolae Teodorescu, inginer C. T. Rădulescu, Ion Ştefănescu fost consilier comunal, colonel C. Fometescu, inginer Dimitrie Sencovici, doctor Ion Slavu, C. Dornescu, avocat, fost vice preşedinte al Senatului, inginer A. Mergean, profesorii Haralambie Popa, Al. T. Stamatiad, Aurel Lepădatu, Ivan Georgescu, Costache Dima, Grigore Popescu, Scarlat Dimescu, Ion Dinescu. George Dornescu, Al. Popescu-Telega, Dumitru Jornea, Victor Huliţă, N. Pricopie, Eugeniu Chirovici, Gheorghe Petrescu, Alexandru Dumitrescu, Haralambie Ionescu, Clement Pavel, preot Gheorghe Ştefănescu, Mihail Popovici, C. Munteanu, Director Ion Mărculescu dela Liceul „Marele Voevod Mihai", Dr. R. Olinescu, dr. I. Tătăranu, dr T. Cuhulea, dr. M. Georgescu, dr. V. Darii, dr. N. Eustaţiu, dr. Eugen Mitrofan, Gheorghe Aritonovici, proprietar.

611 învăţători din oraşul şi jud. Constanţa, 319 învăţători din Maramureş, 307 învăţători din oraşul şi judeţul Braşov, personalul didactic al şcoalei primare Avrameni, dorohoi, No. 5 rin Bucureşti, 150 învăţători din judeţul Neamţ, 10 învăţători din judeţul Olt, 593 din jud. Dorohoi, 233 învăţători din jud. Neamţ, personalul medical şi ajutător al dispensarului antituberculos No. 5 din Bucureşti, personalul fabricei Cimentul-Titan, personalul tipografiei Göbl Fii, personalul magazinului Anton Aritonovici, membrii consiliului de administraţie al federalei Soroca a Băncilor Populare şi Cooperativelor din acest judeţ, organizaţia Sfatului Negustoresc din jud. Dâmbovita şi oraşul Târgovişte, membrii Societăţii „Marele Voevod de Alba Iulia" a veteranilor grade inferioare.

*

Au mai aderat membrii Asociaţiei Conducătorilor tehnici, minieri şi metalurgi din România, membrii Corpului Didactic şi personalul liceului C. F. R., Aurel Vlaicu din Bucureşti şi alţii.

ADEZIUNI DIN PARTEA MUNCITORILOR

D. profesor Mihail Ralea, ministrul muncii, a primit următoarele telegrame:

„Muncitorii fabricei „Astra", Arad întruniţi în adunarea din 23 Ianuarie 1939, urmând pilda Excelenţei-Voastre ne-am înscris cu toţii în Frontul Renaşterii Naţionale pentru a contribui şi noi la înflorirea Patriei noastre".

Delegaţii muncitorilor, Asociaţi meseriaşilor şi muncitorilor români din Arad.

„Lucrătorii, meşteri şi funcţionarii particulari din oraşul Dorohoi, întruniţi la ficiul Camerii de muncă hotărînd în unanimitate înscrierea lor în Frontul Renaşterii Naţionale, exprimă recunoştinţa lor adâncă pentru tot ce a-ţi făcut Domnia-Voastră pentru ei şi rugându-vă să fiţi şi mai departe ocrotitorul lor".

„Uniunea generală a micilor industriaşi şi mesriaşi patroni de toate breslele „Filiala Roman" şi cu breslele ei cu cel mai sincer avânt şi entuziasm pentru ţară, neam şi rege, respectând Constituţia şi legile cu trup şi suflet aderă în corpore la „Frontul Renaşterii Naţionale".

Preşedinte **PAMFIL I. HULUBEI**

*

Următorii membri ai cercului cultural „Octavian Goga" au aderat la „Frontul Renaşterii Naţionale":

JUD. CONSTANŢA. Avocaţii: Aurel Butu, fost deputat şi senator, fost primar, Petre Panaitescu, fost chestor, Octav Coruneanu, fost prefect, Alexandru Mavrodin, fost deputat, D. Voicu, P. Oţelea, D. Olaru, Al. Constantinescu, Constantin Ionescu, fost prefect, Mihai Al. Constantinescu, Constantin Ionescu, Gheorghe Popescu, Ioan Ciurea, Ioan Ceauşu, C. Nicolescu, Nicolae Casu, Radu Bratosin, precum şi d-nii: Traian Roşculeţ, Francisc P. Sachetti, Romulus Duţescu, Alexandru Gurfau, Const. Paraipan, D. M. Agopsa, Dumitru Bancota, Ion Mosoiu, Arghir Teodorescu, M. Moisescu, Eduard Seefrid, I. Petrescu, Dragomir Rusu, Ioachim Verzea, Vasile Ciurea, Enache Ionescu, C. Carabeteanu, Gheorghe Paraizan, Ioniţă Tomosiu, Stan Bancu.

JUD. COVURLUI. Avocaţii: Grigorie Mihăilescu, fost deputat, Ghiţă Vasiliu, fost prefect, St. D. Donose, fost magistrat, Ştefan A. Şerban, fost prefect, fost deputat, Radu Constantinescu, I. Bozianu, Ştefan Ionescu, N. M. Contora. Profesori secundari: Stancu Lifisiu, dr. I. Velichi, I. Stahiescu, Ilie Lepădatu, I. Popon. Preoţii: Emilian Doicu. Ec. Petru Gh. Savin. Medicii: dr. Elena Gr. Mihăilescu, Nicolae Varnali. Invăţătorii: Pascu Mândrescu, I. A. Şerban, Miclea Popoiu. Farmaciştii: I. Bârsan, precum şi d-nii: Dionisie Mândrescu, George Cristache, Jean P. Mavroiani, Iordache Lupu, Lt.-Col. Guna, Mihail Dramba, Andrei Dimitriu, Scarlat Prescoreutoiu, Maximilian Ghinescu, Iorgu Penciu, Ştefan Claude, Teodor Sguta, Traian Gheorghiu, Alexandru Lupescu, Alexandru Butunoiu, M. Ştefănescu, Epaminonda Boghici, Mihail Teodor, Ştefan Velea, N. Pohrib, Mihail Manolescu, Dim. M. Angheluţă.

JUD. DOLJ. Avocaţii: Iancu Constantinescu, N. Frumuşanu, M. Dinu Marinescu, Marin Luta Popescu, Gheorghe Carstea, Constantin Teodorescu. Profesori secundari: M. Arnăutu. Preoţii: Marin Coşereanu, Răducanu Chendea. Invăţătorii: Trifu Stoica, Zamfir D. Tolescu, precum şi d-nii: Grigore Pleşea, fost deputat, V. Tătărăscu, director de bancă, Sebastian Duicu, Gogu Stăncescu, Remus Comăneanu, Mihail Porumb, Cristea Porumb, Emil Săceanu, D Mihalache, ePtrovici, Alex. D. Pre... Grigore Bran, V. N. Enescu, O. Zaharia, I. Olteanu, Ion Popescu, D. D. Ştefănescu, Ştefan Georgescu, Istrate Tufis, Gheorghe Stoianovici, Ilie V. Betreanu, Traian Petrescu, N. Verdeseanu, Gh. Predoi, Ion Gh. Cosăreanu.

JUD. DOROHOI. Avocaţii: Ioan Capra, fost prefect şi primar, Alexandru Scutelnicu. Medicii: dr. C. Enăchescu, dr. Ioan Simionescu. Profesori secundari: Gheorghe Paranici. Inginer Ioan Pascu. Preoţii: Ec. Dr. Dumitru Furtuna, Ec. Gh. Vâlcu, Petre Capra, Aurel Teodoru, Dumitru Talpalaru, Profir Baltag, Toader Puiu, G. Popescu, C. Leonte, C. Iliescu Invăţătorii: Ioan Nimereanu, Constantin Cristea, Adrian Iancu, Vasile Topuz, Gh. Males, precum şi d-nii: Anton Balaceanu, Neculai Mateescu, Dumitru Alexandrescu, Gh. Munteanu, Leon Munteanu, Const. Cojocaru, D. Capra, V. Pescaru, Gh. I. Rusu, Agapi Diaconescu, V. Dohotaru, N. Chihaia, A. Orhei, D. Băncescu, P. Chicarosie, Gh. Ionescu, M. Gheorghiţă, Gh. Nimereanu, D. V. Achitenei. Gh. Tincu, M. Capra, I. Hagiu, P. Livadaru, M. Grigoriu, Gr. Baroncea, Gr. Vieru, N. Lupuşoru, Gh. Munteanu, E. Sauca, T. Hormei, I. Căciulă, P. Găină, M. Strugaru, I. Dracinschi, D. Volcinschi, Gh. Taşcă.

TYP
Cel mai sigur purgativ

BLENORAGIA
CISTITĂ, ORCHITĂ, PROSTATITĂ, se tratează rapid şi fără complicaţiuni cu
GONOREX
care se ia pe cale bucală. De vânzare la toate farmaciile şi contra ramburs la farmacia „LA URS" Bucureşti. Str. Oituz 27 Cutia=350 lei.

BEŢIA
Se combate cu cel mai eficace produs: „ANTIALCOOL". Flaconul Lei 140. Flaconul dublu suficient pentru succes, Lei 250. La farmacii şi droguerii. Unde nu se găseşte, comandaţi la farmacia Mătăsaru, Bucureşti, calea Victoriei 110. Reţineţi: „ANTIALCOOL". 1812

CETIŢI
„Testamentul-Călăuză"
de I. TEODORESCU-BROŞTENI; lucrare de interes şi „mare înălţime morală". Se găseşte la Libr. Cartea Românească. Preţul 20 lei.
4

Dr. H. MARTIN
Boalele sufleteşti Psihonevroze
NEVROZA SEXUALA
PSICHO-FIZIOTERAPIE
Consult. 8-11. 2-8. Telef. 40539
B-DUL ELISABETA 3 A

LA DROGUERII şi FARMACII
Flaconul: Lei 20.
70

CABINET MEDICAL DE INDREPTAREA
Nasurilor deformate
Strada Justiţiei 81 (prin str. Apolodor). Telefon 3.94.33.
1

Impresionantă nenorocire la Braşov

Un copil cade din autobuz şi rămâne mort pe loc, sub ochii mamei disperate

Braşov, 27 Ianuarie

Astăzi s'a întâmplat o impresionantă nenorocire în localitate.

Printre pasagerii autobuzului de pe linia I. A. R., condus de şoferul Iosif Blaga, se afla şi d-na Răducanu, soţia maestrului dela bancul de probă al avioanelor, însoţită de cei doi copii: unul în vârstă de şase ani şi altul mai mic, pe care mama îl ţinea în braţe. Femeea luase loc pe prima bancă de lângă scaunul şoferului, iar copilul de şase ani stătea în picioare în faţa mamei, lângă uşa din stânga.

La un moment dat uşa s'a deschis şi copilul a căzut jos, în stradă, rămânând mort pe loc, sub ochii disperatei mame şi ai pasagerilor îngroziţi.

Au fost sesizate autorităţile.

D. prim-procuror G. Oprişescu a sosit la faţa locului, însoţit de şeful biroului poliţiei judiciare.

Concursul de şah
„Ing. Gr. Zamfirescu"

Rezultatul technic

Intre 9 şi 24 Ianuarie a. c. s'a desfăşurat concursul de şah „Ing. Gr. Zamfirescu", care a prilejuit o luptă dârză, extrem de interesantă şi plină de peripeţii.

Invingătorul s'a ştiut deabia după ultima rundă, victoria revenind şi de astă dată d-lui Gică Alexandrescu.

Iată şi rezultatul technic:

Premiul I: G. Alexandrescu (SET) cu 8½ puncte; pr. II: G. Cabiaglia (P.T.T.) cu 7½ p.; pr. III: N. Dumitrescu (P.T.T.) cu 6½ p.; pr. IV/V/VI: S. Ungureanu (Grant), L. Ţucă (Miscarea), S. Apahideanu (SET) cu câte 6 puncte; pr. VII: P. Seimeanu (Venus) cu 5½ p.; pr. VIII: R. Davidescu (SET) cu 4 p.; pr. IX: I. Vasilescu (SET) cu 3 p.; pr. X/XI: O. Niculescu (Venus) cu 1 p. şi Georgescu (Venus) cu 1 p.

Azi, Duminică, ora 10 a. m., la cercul de şah „SET" (Str. Popa Lazăr, tramvai 16, 24, 44) în cadrul unei festivităţi se va face decernarea premiilor învingătorilor concursului de şah.

Un document din alte vremi

Cum erau umiliţi preoţii români in Ungaria

Reghin, 26 Ianuarie

In traducere românească dăm documentul de mai jos, din care reiese la câtă umilire era supusă în trecut preoţimea românească pentru a se putea bucura de un ajutor de stat de 100 coroane anual.

E semnificativă ura cu care era privită de către autorităţile maghiare acţiunea băncilor româneşti.

Documentul îl dăm din arhiva parohiei unite din localitate, înregistrat cu nr. 44, 24.V.1902 cu următoarele cuvinte amare: „Spre scire şi scandalizare de atari pretenciuni şi procedeuri".

Lăsăm însă să vorbească documentul.

„Stimatului Petru Ciobotar preot gr. cat. Reghin.

Vă anunţ, că Ministerul regal maghiar de Culte şi Instrucţiune publică prin ordonanţa nr. 4604 din 1902 a ordonanţat pentru dv. suma de 100 coroane, ca ajutor de stat în speranţa că atitudinea d-voastră patriotică în viitor nu va da prilej, ca acest ajutor să fie retras.

Suma menţionată s'a ordonanţat la mâna mitropolitului gr. cat. Ioan Mihalyi din Blaj, de unde d-voastră o puteţi ridica oricând.

Tot odată vă atrag atenţiunea, ca să sistaţi orice legături, ce aţi avea cu băncile româneşti, fie că se referă la chestiunile interne de conducere, fie că se referă la agendele externe ale acestor instituţiuni bancare, pentrucă Ministerul de Culte şi Instrucţiune publică şi în cazul acesta ar fi silit să vă retragă ajutorul de stat.

Vă invităm ca în decurs de 15 zile să mă avizaţi prin scrisoare particulară, dacă sunteţi membru în direcţiunea ori în consiliul ori agentul vreunei bănci româneşti, şi dacă din acest post aţi demisionat ori nu?

Inflorirea Ungariei şi susţinerea ei ca stat naţional este datoria noastră supremă, a fiilor acestei ţări. Guvernul ţării, cu drept cuvânt, aşteaptă dela dvs. purtare patriotică, ca dela un reprezentant al intelectualităţii româneşti din ţară.

Ajutor de stat numai aşa puteţi spera dela stat, dacă veţi fi şi pe viitor fiu credincios al ţării.

Reghin, 10 Mai 1902.

Cu stimă, prim pretor,
(ss) Carol Nyárádi"

Aventurile profesorului „Nimbus"

de DAIX

COPYRICHT: KING FEATUR ES SINDICATE and „UNIVERSUL".

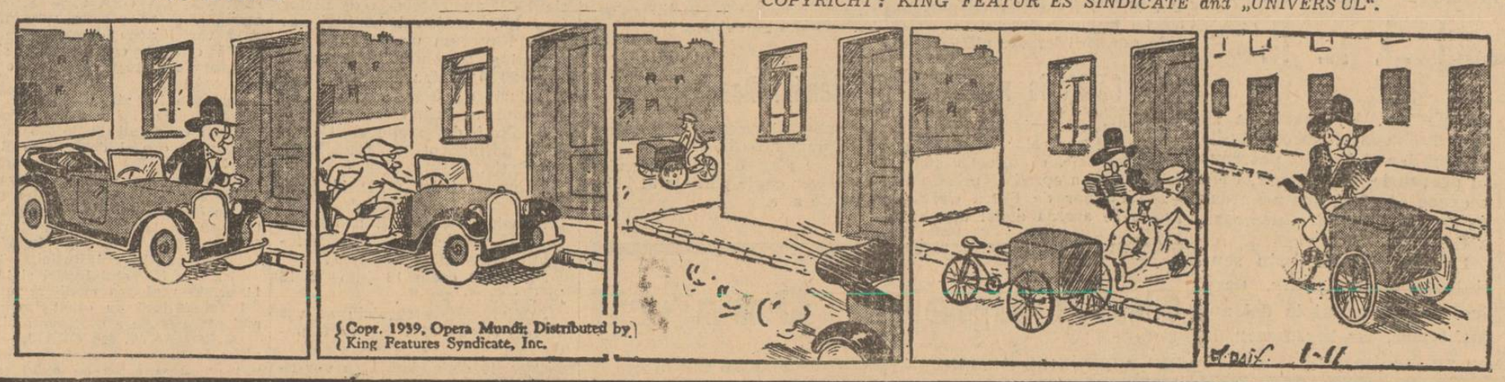

ŞTIAŢI CĂ...

Desen de Grad.

CEL MAI TÂNĂR INVENTATOR ESTE UN BĂIEŢEL AMERICAN DE 8 ANI. EL A
BREVETAT UN CUIER DE HAINE CARE SE STRÂNGE ŞI CAPĂTĂ DIMENSIUNI FOARTE MICI
O ŢIGANCĂ DIN UNGARIA ÎN VÂRSTĂ DE 40 ANI, BATE RECORDUL MATERNITĂŢII: EA ARE 30 COPII ÎN VIAŢĂ, DINTRE CARI ŞASE PERECHI DE GEMENI
O STATISTICĂ RECENTĂ ARATĂ CĂ DACTILOGRAFELE AMERICANE CONSUMĂ ÎNTR'O LUNĂ 130.000.000 PANGLICI DE MAŞINĂ
MARTORII ÎN PROCESELE CRIMINALE, AU NUMAI 13 ŞANSE LA SUTĂ SPRE A IDENTIFICA O VOCE DUPĂ UN RĂSTIMP DE 5 LUNI — ARATĂ UN STUDIU FĂCUT DE PSIHOLOGI AMERICANI

IMPOTENŢA
se combate cu tabletele
RETON
PREŢUL UNUI TUB: LEI 121.